

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33508
Nom	Mètodes i tècniques d'investigació social
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	10.5
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1311 - Grau de Treball Social	Facultat de Ciències Socials	3	Anual

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1311 - Grau de Treball Social	9 - Sociologia	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
MORA CASTRO, ALBERT	330 - Sociologia i Antropologia Social

RESUM

Mètodes i Tècniques d'Investigació Social és una de les tres assignatures de la matèria de Sociologia en el títol de grau en Treball Social, matèria que pertany al mòdul Processos i Problemes sobre els quals Actua el Treball Social.

L'assignatura és de caràcter obligatori i té assignats 10,5 crèdits, que s'imparteixen durant els dos quadrimestres del tercer curs, 4,5 crèdits en el primer i 6 crèdits en el segon.

El contingut de l'assignatura és essencial en la formació de l'estudiantat en la mesura que els proporciona un coneixement operatiu dels diferents mètodes i tècniques per a la investigació en ciències socials, i en particular de la seua aplicació i integració en el treball social. Si per a explorar la realitat social són necessàries unes nocions sobre metodologia i tècniques d'investigació, és evident que en el treball social es requereix una formació més profunda per a poder respondre al seu objecte fonamental: la intervenció i avaluació social enfront de les necessitats socials. Per això, la investigació no sols aporta al treball social reflexió abans d'actuar, sinó també durant la intervenció i després, la qual cosa és especialment útil perquè li permet generar les seues pròpies teories i metodologies des de l'anàlisi i la reflexió pràctica.

Així mateix, el contingut d'aquesta assignatura contribueix a la formació integral que han de tenir els professionals del treball social no sols per a saber fer, sinó també per a conèixer el medi social en què treballen i poder analitzar-lo críticament.

L'assignatura aborda la base filosòfica sobre la qual s'han construït els mètodes i tècniques d'investigació social, i els principis, tipus i programació de la investigació social, mostra com es fa una investigació empírica, familiaritza l'estudiantat amb les fonts documentals i estadístiques que poden emprar-se, i aprofundeix en les principals tècniques quantitatives i qualitatives de producció de dades que s'utilitzen en ciències socials.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No hi ha restriccions oficials.

COMPETÈNCIES

1311 - Grau de Treball Social

- Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Capacitat per a treballar i valorar de manera conjunta amb persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats les seues necessitats.
- Capacitat per a planificar, implantar, revisar i avaluar la pràctica del treball social amb persones, famílies, grups, organitzacions, comunitats i amb altres professionals i circumstàncies.
- Capacitat per a demostrar competència professional en l'exercici del treball social.

- Capacitat per a intervenir amb persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats per ajudar-los a prendre decisions ben fonamentades sobre les seues necessitats, circumstàncies, riscos, opcions preferents i recursos
- Capacitat per a valorar les necessitats i opcions possibles per orientar una estratègia d'intervenció.
- Capacitat per a interactuar amb persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats per aconseguir canvis, per promocionar el seu desenvolupament i per millorar les seues condicions de vida per mitjà de la utilització dels mètodes i models de Treball Social, fent un seguiment amb regularitat dels canvis que es produeixen a fi de preparar la finalització de la intervenció.
- Capacitat per preparar, produir, implementar i avaluar els plans d'intervenció amb persones i amb professionals negociant el subministrament de serveis que han de ser emprats i revisant l'eficàcia dels plans d'intervenció amb les persones implicades a fi d'adaptar-los a les necessitats i circumstàncies canviants.
- Capacitat per a donar suport al desenvolupament de xarxes per fer front a les necessitats i treballar a favor dels resultats planificats examinant amb les persones les xarxes de suport a les quals poden accedir i desenvolupar.
- Capacitat per a treballar amb els comportaments que representen un risc per a les persones, grups i comunitats, identificant i avaluant les situacions i circumstàncies que configuren aquest comportament i elaborant estratègies de modificació dels mateixos.
- Capacitat per a analitzar i sistematitzar la informació que proporciona el treball quotidià com a suport per a revisar i millorar les estratègies professionals que han de donar resposta a les situacions socials emergents.
- Capacitat per a dissenyar, implantar i avaluar projectes d'intervenció social.
- Capacitat per a investigar, analitzar, avaluar i utilitzar el coneixement actual de les millors pràctiques del treball social per a revisar i actualitzar els propis coneixements sobre els marcs de treball.
- Capacitat per adquirir i dominar els coneixements disciplinats necessaris per a l'anàlisi de la societat contemporània, la seva estructura i la seva dinàmica, entre els quals s'inclou analitzar la complexitat dels fenòmens socials adoptant una perspectiva multidisciplinària (Economia, Dret, Sociologia, Antropologia, Història, Psicologia i Salut).

RESULTATS DE L'APRENTATGE

L'objectiu de l'assignatura és que l'estudiantat adquireixca els coneixements, les competències i les habilitats necessaris per a dissenyar i desenvolupar investigacions socials que permeten disposar de major i millor evidència empírica per a guiar la pràctica professional.

Al voltant d'aquest objectiu general s'aconseguiran els següents resultats d'aprenentatge:

R.A-12. Comprèn el paper de la investigació en el treball social.

R.A-13. Disposa d'un coneixement operatiu dels diferents mètodes i tècniques de les ciències socials i de la seua aplicació al treball social.

R.A-14. Sap dissenyar i desenvolupar investigacions socials.

R.A-15. Aplica els mecanismes d'identificació i d'anàlisi dels problemes i necessitats socials en què intervé la persona que fa treball social.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. El mètode científic i el pluralisme metodològic en la investigació social.

1. Lanàlisi de la realitat social.

Ciència, investigació, mètodes i tècniques.

El pluralisme metodològic en la investigació social.

La investigació en àmbit del treball social.

2. Les etapes de la investigació social.

2. La lògica de la investigació.

Introducció al procés d'investigació i les seues fases.

La formulació del problema d'investigació.

El marc teòric.

La laboració d'hipòtesis.

El disseny de la investigació.

L'informe final.

3. Procediments de recollida d'informació i producció de dades: les tècniques quantitatives, les tècniques qualitatives i les fonts documentals. (I Part)

3. La investigació a través de fonts documentals.

Usos de la investigació a partir de dades secundàries.

Tipus de fonts documentals.

Avaluació de la qualitat de les dades secundàries.

Avantatges i inconvenients de la investigació a partir de fonts documentals.

TÈCNIQUES QUANTITATIVES

4. Particularitats metodològiques de la investigació quantitativa.

El mesurament de variables: tipologies.

Loperacionalització de conceptes.
Criteris de validesa i fiabilitat.
Tipus d'error en la investigació quantitativa.

5. Enquesta.

Lús de enquesta en la investigació social.

El procés de la investigació per mitjà d'enquesta: disseny del qüestionari, pretest, treball de camp i registre de les dades.

Avantatges i inconvenients de la investigació per mitjà d'enquesta.

6. El disseny mostral.

Població, mostra i marc mostral.

Requisits del mostreig estadístic.

Tipus de mostreig: simple, sistemàtic, estratificat, per conglomerats i per quotes.

7. Introducció a l'anàlisi estadística

Els preliminars de l'anàlisi de dades

L'anàlisi univariable

L'anàlisi bivivariable

Introducció a l'anàlisi de dades amb SPSS.

4. Procediments de recollida d'informació i producció de dades: les tècniques quantitatives, les tècniques qualitatives i les fonts documentals. (II Part)

TÈCNiques QUALITATIVES

8. Particularitats metodològiques de la investigació qualitativa.

Paradigmes i perspectives.

Especificitats del disseny en la investigació qualitativa: decisions mostrals.

9. La tècnica de l'observació.

Utilitats de l'observació.

Modalitats d'observació i participació.

Disseny, aplicació i anàlisi de l'observació.

Avantatges i inconvenients de l'observació.

10. L'entrevista en profunditat.

L'entrevista qualitativa en la investigació social.

Tipus d'entrevistes.

Disseny, desenvolupament i anàlisi de l'entrevista.

Avantatges i inconvenients de l'entrevista.

11. El grup de discussió.

Introducció a la tècnica del grup de discussió.

Disseny, desenvolupament i anàlisi del grup de discussió.

Avantatges i limitacions del grup de discussió.

12. Tècniques biogràfiques.

Introducció al mètode biogràfic: usos i modalitats.

Disseny y aplicació de les tècniques biogràfiques

Punts forts i febles de les tècniques biogràfiques.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	105,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	7,50	0
Elaboració de treballs en grup	50,00	0
Estudi i treball autònom	13,00	0
Lectures de material complementari	12,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	30,00	0
Preparació de classes de teoria	25,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	10,00	0
Resolució de qüestionaris on-line	10,00	0
TOTAL	262,50	

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia d'ensenyament combinarà les activitats formatives de caràcter teòric i pràctic, les de tutorització i les que inclouen l'estudi, l'avaluació i en general el treball de l'estudiantat, tant individual com en equip. Les activitats seran les següents:

- Lliçó magistral participativa.
- Activitats de tipus expositiu: exposicions teòriques, seminaris, presentació de treballs.
- Activitats pràctiques: joc de rols, resolució de casos, aplicacions informàtiques, tallers.
- Treball en col·laboració / treball en equip de l'estudiantat.

- Tutorització individual, de grup i/o virtual.

AVALUACIÓ

Com a principis generals d'avaluació s'estableixen els següents:

- L'avaluació contínua del treball realitzat per l'estudiantat al llarg del curs, sobretot pel que fa a les competències de treball individual i en equip, a la identificació de conceptes i processos clau, així com a la preparació i resolució d'exercicis i problemes (activitats presencials no recuperables) 10,00
- La realització de prova escrita per constatar els coneixements més específics. 45,00
- Avaluació de projectes o treballs acadèmics: poden ser breus o amplis i complexes propis dels darrers últims cursos que fonamenten el desenvolupament de capacitats de recerca i selecció d'informació, organització o pensament crític. 45,00.

Són requisits imprescindibles per a aprovar l'assignatura: aprovar l'examen i el treball d'investigació.

Us recordem que:

El plagi és "l'acció de deshonestat al moment de copiar en el substancial obres alienes presentant-les com a pròpies" (Reducindo et al., 2017, p. 300). I, el ciberplagi "ocorre quan es presenta un treball com a fruit del treball personal quan realment és informació copiada parcial, mitjana o totalment d'un autor sense cap mena de crèdits o bibliografia. Normalment succeeix amb textos [...] en línia" (Sarrià i De Francisco, 2018, p. 4).

No incórrer en pràctiques com les referides implica fer un ús responsable i ètic de la informació que s'utilitza en els treballs acadèmics. Les Normes APA-7a Edició són l'instrument imprescindible per a aconseguir l'honestat acadèmica tal com us indicarem en els treballs d'avaluació contínua que presenteu al llarg del quadrimestre.

Dit l'anterior, a partir del segon quadrimestre de primer curs, en totes les assignatures es prestarà especial atenció, en l'avaluació contínua de treballs, al compliment de les pràctiques d'honestat acadèmica, i respecte per la propietat intel·lectual de tercers, mitjançant l'ús de la citació i presentació de treballs acadèmics, seguint normes APA-7a edició.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Cea DANcona, M. A. (2012). Fundamentos y aplicaciones en metodología cuantitativa. Madrid: Síntesis.
- Del Val, C. i Gutiérrez Brito, J. (2006). Prácticas para la comprensión de la realidad social. Madrid, McGraw-Hill.
- Mora, A. (2020). Conocer para transformar. Métodos y Técnicas de Investigación en Trabajo Social. València, Tirant lo Blanch.

Complementàries

- Alvarez-Gayou, J. L. (2003): Cómo hacer investigación cualitativa: fundamentos y metodología. Paidós.
- Anguera, M. T. (1997). Metodología de la observación en las ciencias humanas (6a ed.). Cátedra.
- Callejo, J. y Viedma, A. (2006). Proyectos y estrategias de investigación social: la perspectiva de intervención. McGraw-Hill.
- Callejo, J. (coord.) (2009): Introducción a las técnicas de investigación social. Editorial Universitaria Ramón Areces.
- Caparrós, N., i Raya, E. (2015). Métodos y técnicas de investigación en Trabajo Social. Madrid: Ciclo Grupo, 5.
- Corbetta, P. (2007). Metodología y técnicas de investigación social. McGraw-Hill.
- Faval, T. (2015): Guía para elaborar un proyecto de investigación social. Paraninfo.
- García Ferrando, M.; Alvira, F.; Alonso, L.E. y Escobar, M. (2015). El análisis de la realidad social. Métodos y técnicas de investigación. Alianza Universidad.
- Glesne, C. y Peshkin, A. (1992). Becoming Qualitative Researchers: An Introduction. Longman
- González Río, M. J. (1997). Metodología de la investigación social. Técnicas de recolección de datos. Aguacilara.
- Gordo, A. L. y Serrano, A. (2008). Estrategias y prácticas cualitativas de investigación social. Pearson Educación.
- Hernández-Sampieri, R. y Mendoza C.P. (2018). Metodología de la investigación. Las rutas cuantitativa, cualitativa y mixta. McGraw-Hill Interamericana Editores.
- Losada, J. L. (comp.) (2003). Métodos de investigación en ciencias humanas y sociales. Thomson.
- Maxim, P. S. (comp.) (2002). Métodos cuantitativos aplicados a las ciencias sociales. Oxford University Press México.
- Quivy, R. y Campenhout, L. V. (1992). Manual de Investigación en Ciencias Sociales. Limusa.

- Rubin, A. y Babbie, E. R. (2008). Research methods for social work. Thomson/Brooks/Cole.
- Rubio, M. J. y Varas, J. (1997). Análisis de la realidad en la intervención social. Métodos y técnicas de investigación. CCS.
- Sixto-Costoya, A., Agulló, V., Castelló, L. y Castillo, R. Estudi bibliomètric i investigador de la revista TSNova. TSNova, Trabajo Social y Servicios Sociales, 16.
- Taylor, S. J. y Bogdan, R. (1992). Introducción a los métodos cualitativos de investigación. Paidós.
- Vallejos, A. F.; Ortí, M. y Agudo, Y. (2007). Métodos y Técnicas de Investigación Social. Madrid, Editorial Universitaria Ramón Areces.
- Valles, M. S. (1997). Técnicas cualitativas de investigación social. Reflexiones metodológicas y práctica profesional. Síntesis